

COL·LABORACIÓ

Fer pinya, aixecar un país

ISIDRE GAVÍN
CAP DE L'OPOSICIÓ A LA PAERIA

LA CULTURA popular i tradicional, a més de ser un espectacle visual i plàstic, i la continuïtat d'un costum o tradició més o menys antic, és també un mètode per transmetre els valors i la saviesa dels nostres avantpassats i pot arribar a ser una autèntica i valuosa escola de la vida.

Gaudint dels Moros i Cristians es respira l'esperit de tolerància i de convivència. En les danses i balls tradicionals s'hi reflecteix, a més de l'estètica, la forma de relacionar-nos i sobre quins valors tradicionals s'ha anat conformant la societat d'un determinat lloc. En el món geganter visualitzem com els pobles i viles creaven les seves pròpies icones històriques i èpiques i com d'elles en feien el centre de la festa.

No sóc un erudit d'aquests temes i parlo més com a aficionat, coneixedor, o encara millor, com una persona que percep les sensacions d'aquests esdeveniments i que també pot tenir qualsevol altre observa-

tor davant un espectacle determinat. L'experiència que m'ha marcat força ha estat participar amb els Castellers de Lleida d'aquesta proesa que és fer castells.

Més enllà de l'impressionant espectacle del concurs casteller de Tarragona, on la colla de Lleida va refermar amb el seu 8è lloc que és a la primera divisió per mèrits propis, més enllà de l'orgull de participar en una activitat genuïnament catalana i única al món en ple procés d'expansió, viure els castells, com em va dir un casteller de pedra picada (no només veure'ls), ha estat una de les millors experiències humanes: anar a fer castells, com un més, sentint que tothom és necessari, acudint als assajos i veure els progressos i l'evolució d'un castell i copsant l'actitud física i mental de cada casteller, sentint l'esforç portat al límit, la tensió i la joia col·lectiva.

No explico això només per explicar com és de gratificant aquesta experiència personal,

que recomano, sinó per compartir una reflexió:

Quines eines calen per fer coses tan difícils i importants com aixecar un país? Em vénen a l'esment unes quantes: esforç, sacrifici, resistència, constància, treball en equip, organització, generositat, autoritat, lideratge, esperit de superació, confiança, coordinació, objectius col·lectius i ambiciosos tan necessaris en el fet casteller.

És tan evident per a mi aquest paral·lelisme que he aprofitat el fet casteller per transmetre als meus fills aquests valors perquè resulten molt més entenedors que si els *pego el rotllo*.

En un estudi recent s'afirmava que a les escoles hi havia una manca en l'ensenyament dels valors. Més enllà de jo cregui que la responsabilitat de l'educació en valors és a la família i no a l'escola, també estic convençut que hem sobrevalorat tant el progrés i la modernitat que hem devaluat massa l'herència, el fet tradicional, les arrels. A la música, a l'estètica, i especialment en el món del consum, allò que preval, allò que es porta, és el que més nou, el més recent, encara que fins i tot sigui lleig o de poca durada, fins al punt que, de vegades, es

menyspreen per sistema les tradicions que, en definitiva, ens han donat, històricament, coherència com a poble. Crec que l'error més greu és que aquesta dinàmica ha arribat al món de les idees i del pensament i vivim encara en una inèrcia que allò que és "políticament correcte" s'identifica amb la llibertat portada a l'extrem com a dogma... i tota la resta són valors caducats.

Torno a les escoles: sé que es dediquen moltes més hores a educar en la sostenibilitat i l'ecologia (molt necessàries), però obviem massa sovint la cultura de l'esforç i el sacrifici. Però la vida conté, necessàriament, una quota d'esforç i tenacitat i és urgent que els joves la incorporin a la seva escala de valors per a la seva integració com a individus i ciutadans en la nostra societat, i, deixeu-me dir-ho, per ser més feliços i fer més feliços els altres. Com ho faran els joves que no estiguin disposats a esforçar-se o a sacrificar-se?

Aquets valors tan castellers, tan catalans i tan presents en altres mostres de cultura popular i tradicional del país són més necessaris que mai, sobretot passant per moments difícils.

Per aixecar el país no tenim cap graua prou gran ni cap perforadora adequada per treure'ns del pou, ni cap pla Marshall, ni cap descobriment tecnològic d'última generació que ens resolgui la papereta. Per treure el nostre país de la crisi econòmica i de dinàmiques errònies (*pe-lotazo* versus treball, endeutament versus estalvi, immediatesa versus mitjà termini) cal recuperar aquells valors i aquelles actituds que, pel fet de ser tradicionals, són útils i sòlides.

Com més alt és el castell que es vol aixecar, hem d'estar més units que mai. Sóc del parer que, en aquests moments difícils, cal fer una pinya gran i compacta, i, utilitzant la terminologia castellera, construir amb fermesa i robustesa, amb un bon tronc, ben apuntalats, i que el nostre contrafort sigui l'orgull de ser el que som (a l'estil de l'orgull Burdeus) i la voluntat de tirar endavant i ben amunt. Per aixecar el país necessitem els valors i les actituds que han caracteritzat el nostre poble i que ens han permès, històricament, esdevenir tal com som. Cal, doncs, que ara siguem més genuïnament catalans que mai... sense més experiments.